

*Πανελλήνιος Κτηνιατρικός Σύλλογος
Παράρτημα Κρήτης
2007*

Οι εξωτερικές κοιλιοκήλες στα ζώα συντροφιάς

Νικήτας Ν. Πράσιнос
Επίκουρος Καθηγητής

**Μονάδα Χειρουργικής & Μαιευτικής
Κλινική των Ζώων Συντροφιάς, Κτηνιατρική Σχολή Α.Π.Θ.**

Ορισμός

Η δίοδος σπλάχνων διαμέσου ενός φυσιολογικού ή επίκτητου ανοίγματος του κοιλιακού τοιχώματος και η πρόπτωσή τους κάτω από το δέρμα

Ταξινόμηση

Αιτιολογική

- Αυτόματες ή αληθείς
  - Συγγενείς
  - Επίκτητεςέχουν κηλικό σάκο & σαφώς οριοθετημένο κηλικό στόμιο
- Τραυματικές ή ψευδείς
δεν έχουν κηλικό σάκο & υπάρχει ρήξη, απόσπαση ή εκφύλιση των μυών του κοιλιακού τοιχώματος

Κλινική

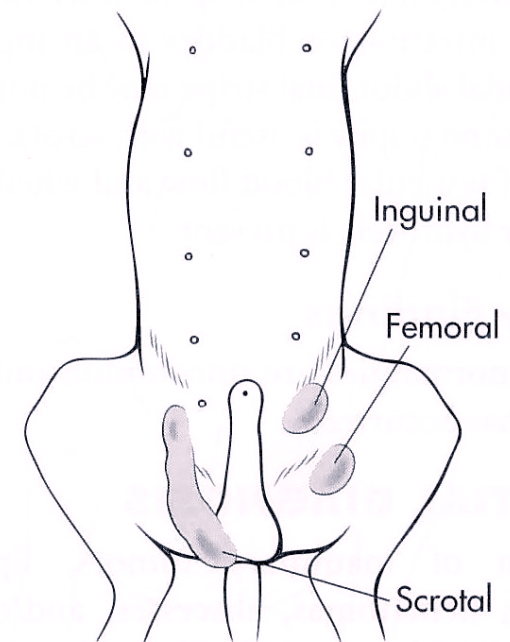
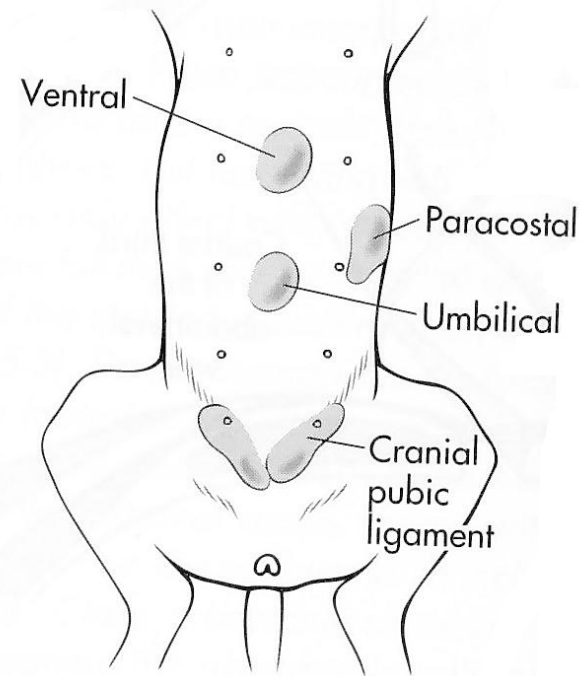
- Ανατάξιμες
- Μη ανατάξιμες
  - περισφιγμένες
  - μη περισφιγμένες

περίσφιξη είναι δύσκολο να συμβεί σε κήλες με πολύ μεγάλης ή μικρής διαμέτρου κηλικό στόμιο

Ταξινόμηση

Εντόπιση

- Ομφαλοκήλη
- Βουβωνοκήλη
- Οσχεοκήλη
- Μηροκήλη
- Περινεϊκή κήλη
- Τραυματική κοιλοκήλη

Κλινική εικόνα

- **Υποδόρια διόγκωση**
  - ανατάξιμη
    - μαλακή, ανώδυνη, ψηλάφηση κηλικού στομίου
  - απλή μη ανατάξιμη
    - μαλακή, ανώδυνη, αδυναμία ψηλάφησης κηλικού στομίου
  - περισφιγμένη μη ανατάξιμη
    - σκληρή, θερμή, επώδυνη, αδυναμία ψηλάφησης κηλικού στομίου
- **Λειτουργικά συμπτώματα**
  - ανάλογα με το περιεχόμενο
    - ειλεός, δυσουρία, δυστοκία
  - περίσφιξη
    - καταπληξία, σηψαιμία, θάνατος
- **Άλλα συμπτώματα**
  - τραυματική κοιλιοκήλη
    - απώλεια αίματος
    - ορθοπαιδικά & νευρολογικά προβλήματα
    - κάκωση εσωτερικών οργάνων
    - τραύματα δέρματος

Διάγνωση

- Ιστορικό
- Κλινική εξέταση
- Απεικονιστικές τεχνικές
  - Ακτινολογικός έλεγχος
    - απλός
    - με σκιαγραφικό
  - Υπερηχοτομογραφία
- Αιματολογική εξέταση
- Βιοχημική εξέταση
- Κυτταρολογική εξέταση
- Ιστοπαθολογική εξέταση

Θεραπεία

- Χειρουργική αντιμετώπιση
  - *εξάιρεση*: πολύ μικρές ομφαλοκήλες που περιέχουν λίπος
- Επείγουσα χειρουργική επέμβαση
  - περίσφιξη
  - παρακώλυση λειτουργίας οργάνων
    - ειλεός
    - δυσουρία
    - δυστοκία
  - αδυναμία σταθεροποίησης του ζώου
    - συνεχής απώλεια αίματος
    - ουροπεριτόναιο

Θεραπεία

■ Προεγχειρητικά

- σταθεροποίηση γενικής κατάστασης
- διόρθωση οξεοβασικής ισορροπίας
- αντιβίωση iv
- επιλογή αναισθητικού πρωτοκόλλου ανάλογα με την κατάσταση του ζώου
- σχεδιασμός σύγκλεισης του κηλικού στομίου
  - εκτίμηση εύρους στομίου
  - προμήθεια υλικών

■ Θέση τομής δέρματος

- πάνω από το κηλικό στόμιο
- στη μέση γραμμή
  - βουβωνοκήλη

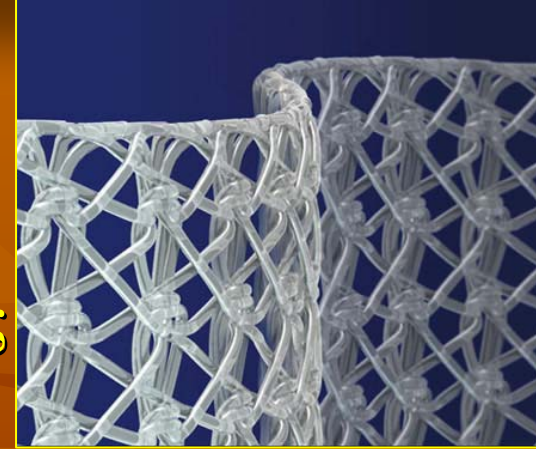
Θεραπεία

Αρχές χειρουργικής επέμβασης

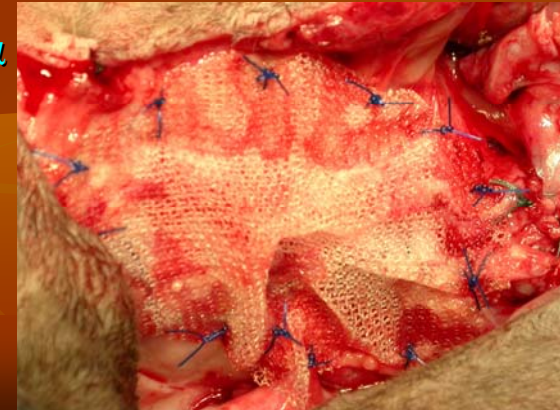
- Προσεκτική οριοθέτηση του κηλικού στομίου
  - σχολαστικός διαχωρισμός των ιστών και αιμόσταση
- Δεν απαιτείται νεαροποίηση των χειλέων του κηλικού στομίου
  - **εξαίρεση:** λοίμωξη ή νέκρωσή τους
- Αληθείς κήλες
  - διάνοιξη του κηλικού σάκου, εκτομή του σάκου και συρραφή ή απολίνωση στη βάση του
- Έλεγχος της ζωτικότητας του περιεχομένου της κήλης
  - εκτομή νεκρωμένων ή αμφισβητήσιμης ζωτικότητας ιστών
- Ανάταξη του υγιούς περιεχομένου της κήλης
  - μπορεί να χρειαστεί διεύρυνση του κηλικού στομίου

Θεραπεία

Αρχές χειρουργικής επέμβασης

- Τραυματικές κοιλιοκήλες
  - πλήρης διερεύνηση της περιτοναϊκής κοιλότητας
- Σύγκλειση του κηλικού στομίου χωρίς τάση
  - χρησιμοποίηση των άμεσα εμπλεκόμενων μυών και περιτονιών
  - αν οι παραπάνω ιστοί είναι ανεπαρκείς ή εύθρυπτοι
    - συγκράτησή τους σε γειτονικά οστά
    - αγγειούμενοι μυϊκοί κρημνοί
    - συνθετικά πλέγματα
- Ράμματα
  - μονόκλιωνα βραδείας απορρόφησης ή μη απορροφήσιμα
  - απλές ραφές
  - προ-τοποθέτηση ραμμάτων
- Εξάλειψη νεκρού χώρου
  - εκτομή πλεονάζοντος δέρματος

Θεραπεία

- Μετεγχειρητικά
  - αναλγησία
    - οπιοειδή
    - μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη
  - αντιβίωση
  - περιορισμός κινητικότητας για 4-6 εβδομάδες
  - άλλα μέτρα *(ανά περίπτωση)*
    - διαιτητικά μέτρα
    - αντιμετώπιση αιτίας τεινεσμών
    - .....

Επιπλοκές

- Οίδημα
- Αιμάτωμα
- Λοίμωξη
- Υποτροπή
  - κακή χειρουργική τεχνική
    - λανθασμένη επιλογή ραμμάτων
    - λανθασμένη επιλογή ιστών
    - κακός χειρισμός των ιστών
    - τάση στη ραφή
    - κακή τοποθέτηση των ραμμάτων
    - κακή συγκράτηση του πλέγματος
  - λοίμωξη
    - αυξημένος κίνδυνος σε χρήση πλέγματος & σε περίσφιξη
  - αυξημένη τάση στη ραφή μετεγχειρητικά
    - μη περιορισμός του ζώου
    - τεινεσμοί, έμετοι
    - γαύγισμα, βήχας
    - διάταση της κοιλιάς (εγκυμοσύνη)

Ομφαλοκήλη

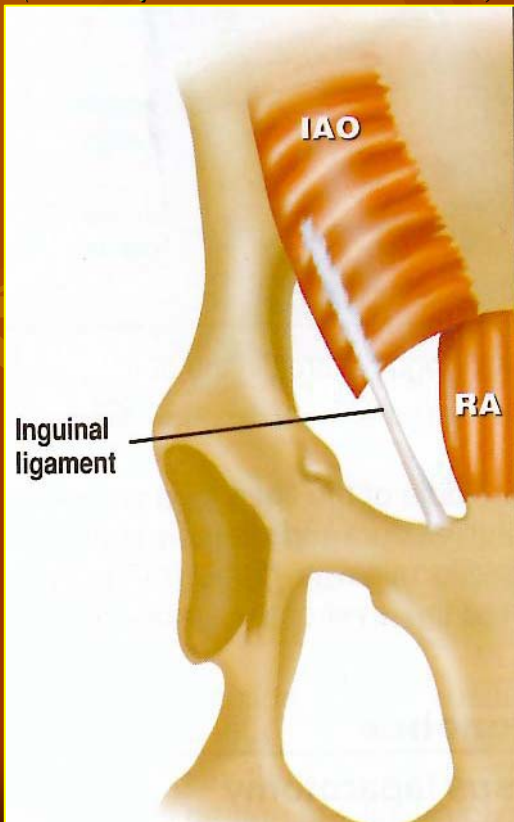
- **Συχνότητα:** η συχνότερη κοιλιοκήλη
- **Επιδημιολογία:** σκύλοι και γάτες. Συχνότερη στα θηλυκά
- **Αιτιολογία:** συνήθως συγγενής (*κληρονομικότητα*)

- **Κηλικό στόμιο:** ομφαλικός δακτύλιος
- **Κηλικός σάκος:** περιτόναιο
- **Κηλικό περιεχόμενο:** συνήθως επίπλουν και ο δρεπανοειδής σύνδεσμος

- **Κλινική εικόνα:** συνήθως μικρής διαμέτρου και σπάνια περισφιγμένη. Συχνά συνοδεύεται κι από άλλα συγγενή προβλήματα

- **Θεραπεία**
  - πιθανή αυτόματη ίαση των μικρού μεγέθους κηλών μέχρι την ηλικία των 6 μηνών, αλλά μπορεί να υποτροπιάσουν αργότερα
  - οι μικρές που περιέχουν λίπος δεν χρειάζονται χειρουργική αντιμετώπιση
  - οι μεγάλες πρέπει να αντιμετωπίζονται χειρουργικά

Βουβωνοκήλη

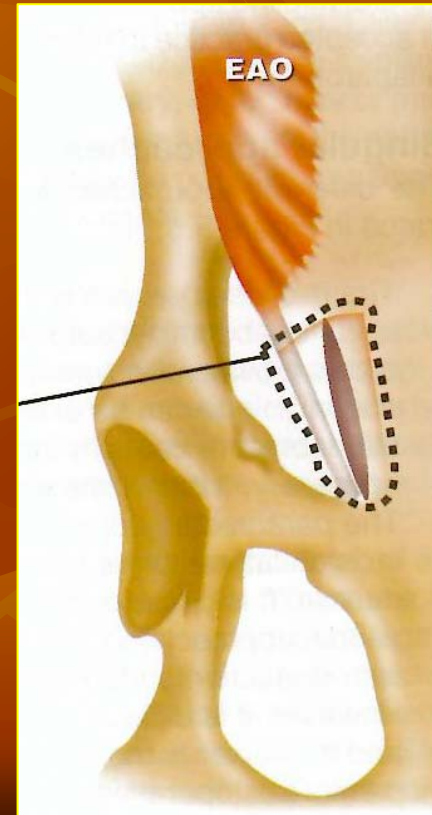
Έσω στόμιο

οπίσθιο χείλος έσω λοξού κοιλιακού μυός
(προσθίως), ορθός κοιλιακός
(εσωτερικώς), βουβωνικός σύνδεσμος
(εξωτερικά και οπισθίως)

Έξω στόμιο

σχισμή στην απονέυρωση του έξω λοξού
κοιλιακού μυός

βουβωνικός
πόρος

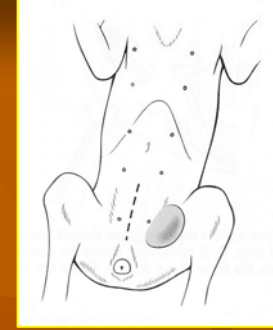
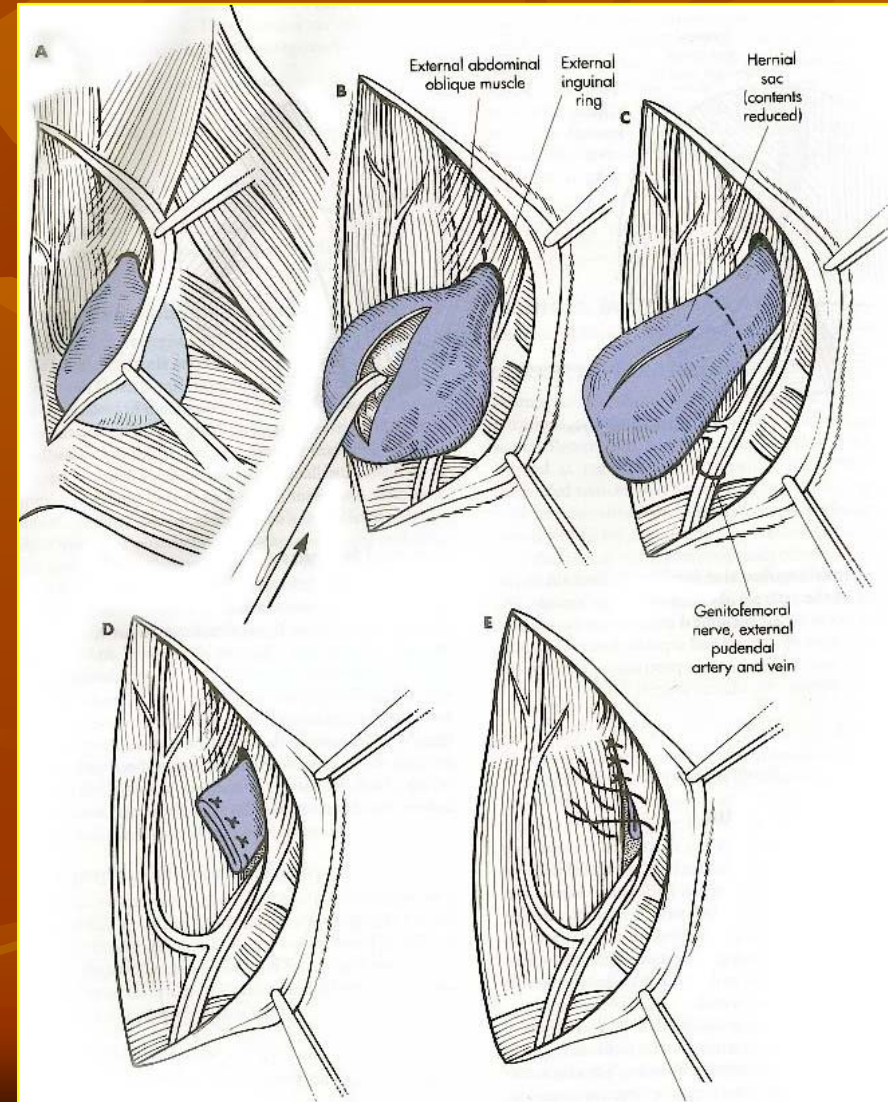
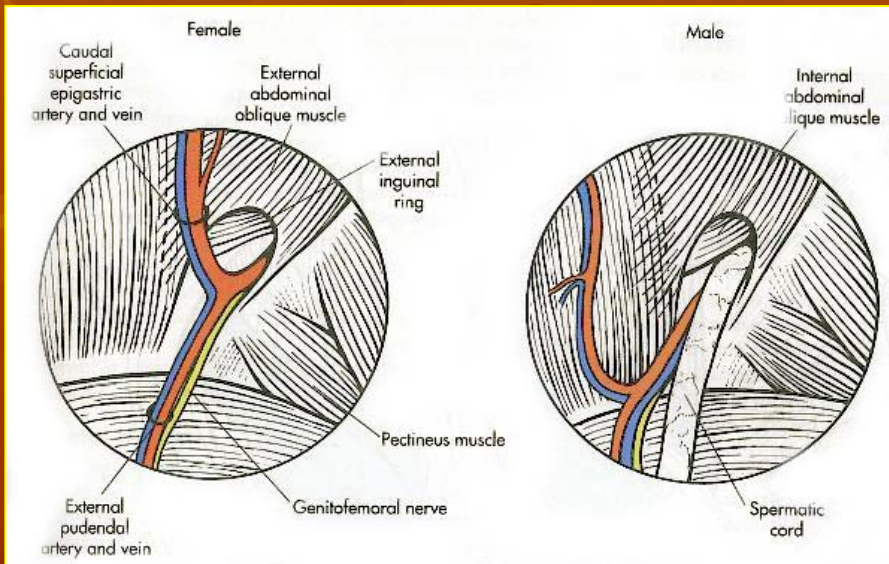
Βουβωνοκήλη

- **Συχνότητα:** συχνή στον σκύλο και σπάνια στη γάτα
- **Επιδημιολογία:** ίδια συχνότητα σε αρσενικά και θηλυκά
- **Αιτιολογία:** συγγενής (*κληρονομικότητα*), επίκτητη (*συχνότερη σε μεσήλικα θηλυκά κατά τον οίστρο ή την εγκυμοσύνη και σε νεαρά αρσενικά*), τραυματική
- **Κηλικό στόμιο:** βουβωνικός πόρος
- **Κηλικός σάκος:** περιτόναιο
  - άμεση (εκτός της ελυτροειδούς απόφυσης)
  - έμμεση (εντός της ελυτροειδούς απόφυσης)
- **Κηλικό περιεχόμενο:** επίπλουν, έντερο, ουροδόχος κύστη, μήτρα (*εγκυμονούσα ή πυομήτρα*), σπλήνας
- **Κλινική εικόνα:** ετερόπλευρη ή αμφοτερόπλευρη. Συχνά συνοδεύεται κι από άλλα συγγενή προβλήματα (*συγγενής*)

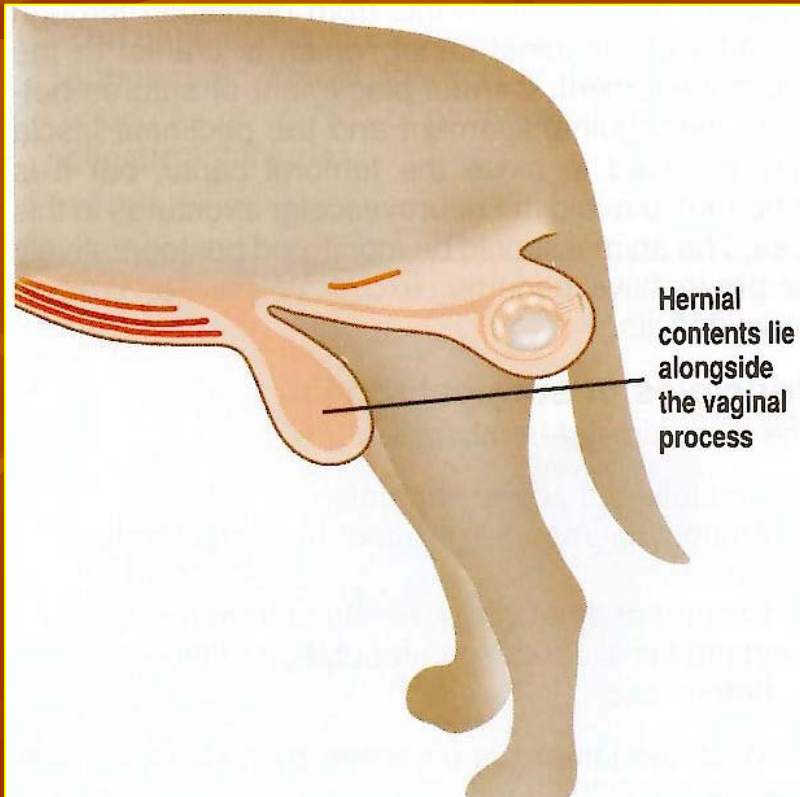
Θεραπεία

- χειρουργική αντιμετώπιση
  - αποφυγή στραγγαλισμού του αγγειονευρωτικού δεματίου (έξω αιδοϊκή αρτηρία και φλέβα, βουβωνικός κλάδος αιδοιομηρικού νεύρου) και του σπερματικού πόρου (αρσενικά) κατά τη σύγκλειση του βουβωνικού πόρου

Οσχεοκήλη

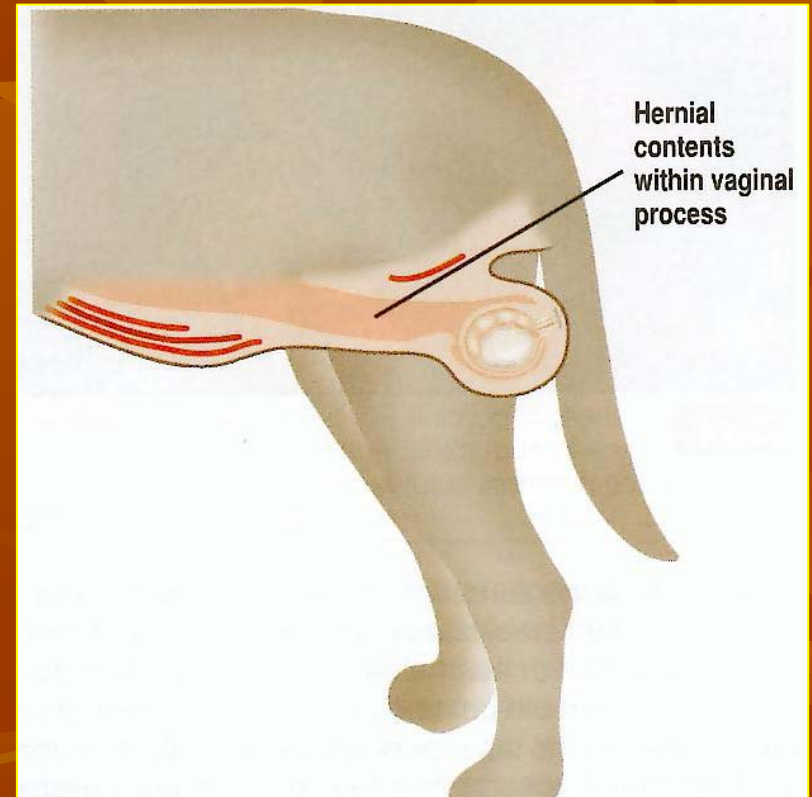
άμεση βουβωνοκήλη

έμμεση βουβωνοκήλη

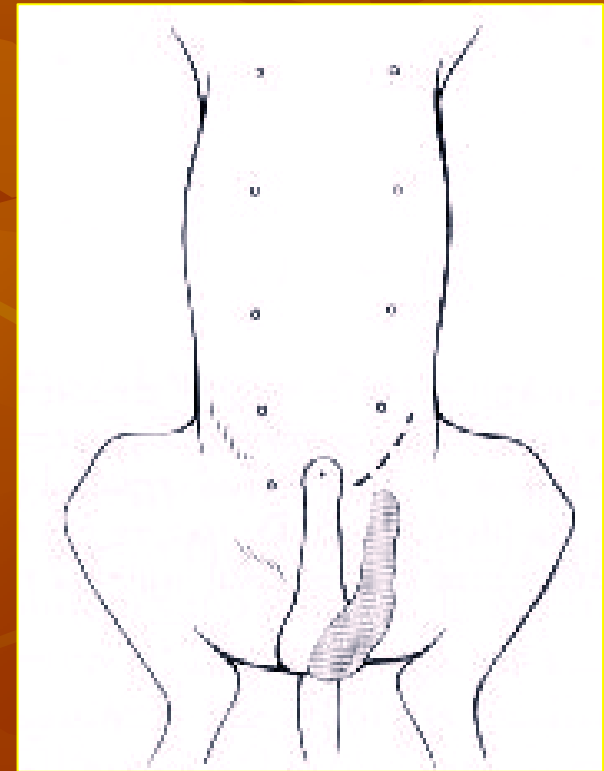

οσχεοκήλη

Οσχεοκήλη

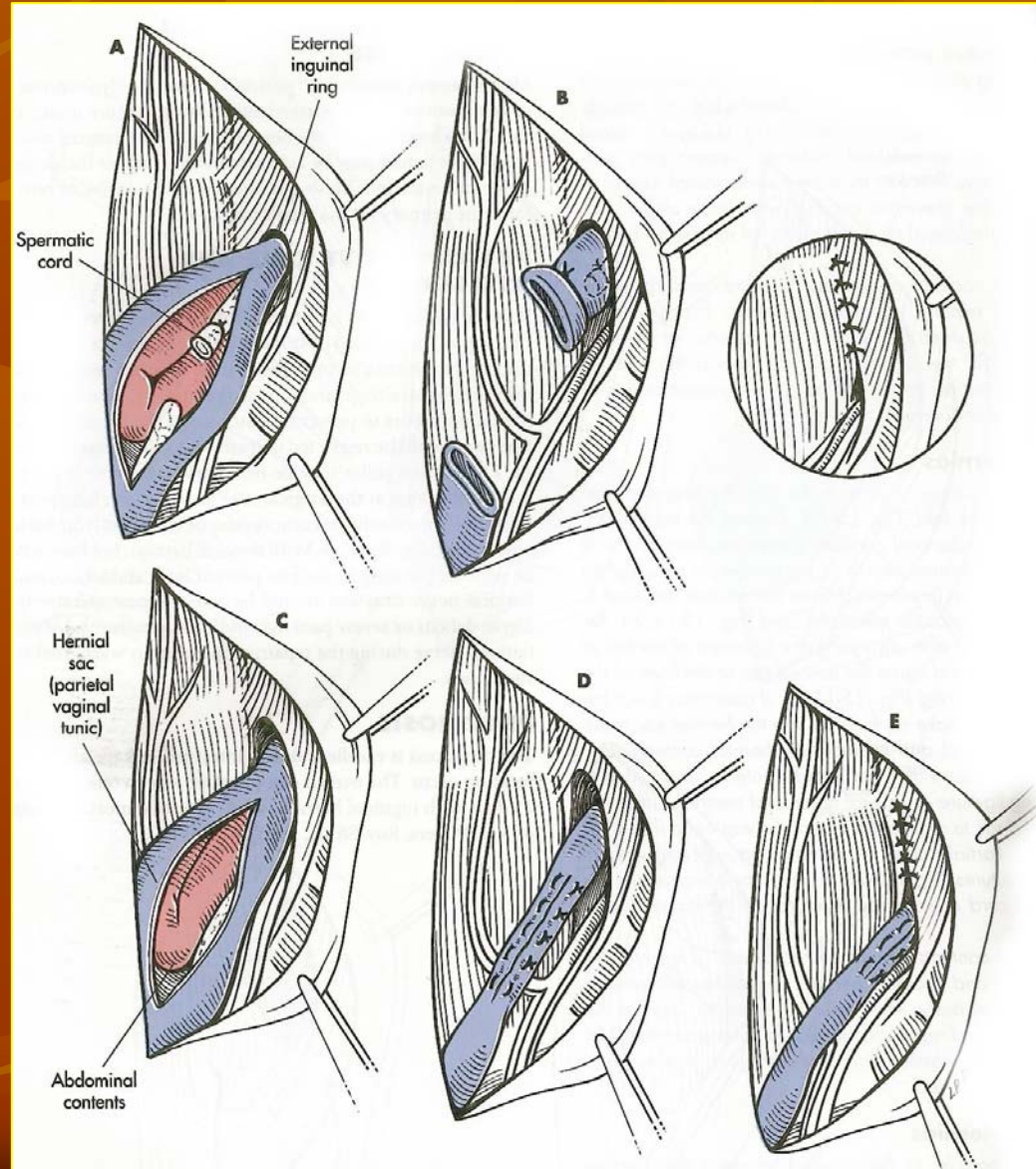
- **Συχνότητα:** σπάνια
- **Επιδημιολογία:** σε νεαρούς σκύλους μεγαλόσωμων φυλών
- **Αιτιολογία:** έμμεση βουβονοκήλη
- **Κηλικό στόμιο:** βουβωνικός πόρος
- **Κηλικός σάκος:** ελυτροειδής απόφυσης
- **Κηλικό περιεχόμενο:** επίπλουν, έντερο
- **Κλινική εικόνα:** συνήθως ετερόπλευρη, ακίνητη, επιμήκης διόγκωση από τον βουβωνικό πόρο ως το όσχεο. Αυξημένος κίνδυνος περίσφιξης
- **Διαφορική διάγνωση:** φλεγμονή οσχέου, ορχίτιδα, νεοπλασία όρχη, συστροφή όρχη

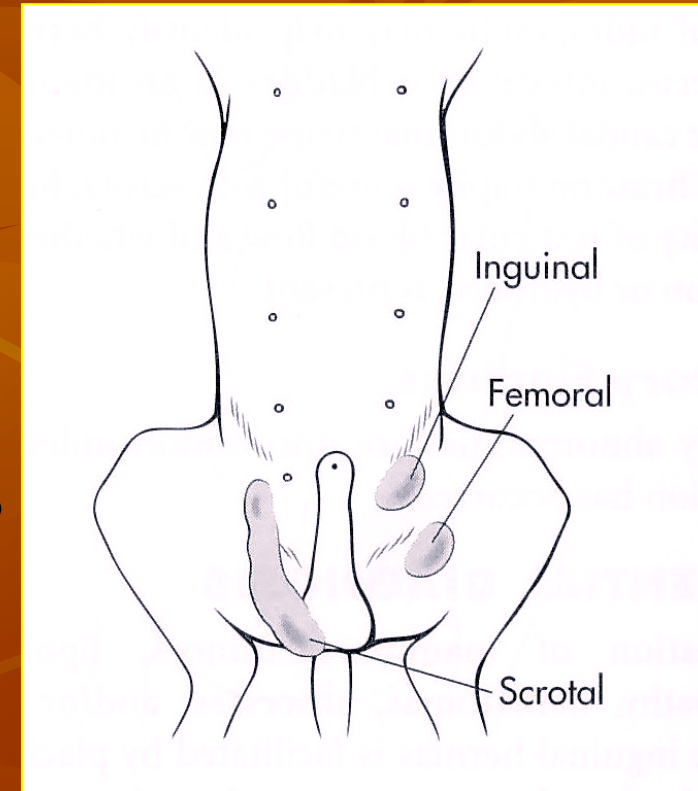
Θεραπεία

- άμεση χειρουργική αντιμετώπιση
  - ορχεκτομή και σύγκλειση βουβωνικού πόρου
  - μη ορχεκτομή, μείωση διαμέτρου ελυτροειδούς απόφυσης και μερική σύγκλειση βουβωνικού πόρου

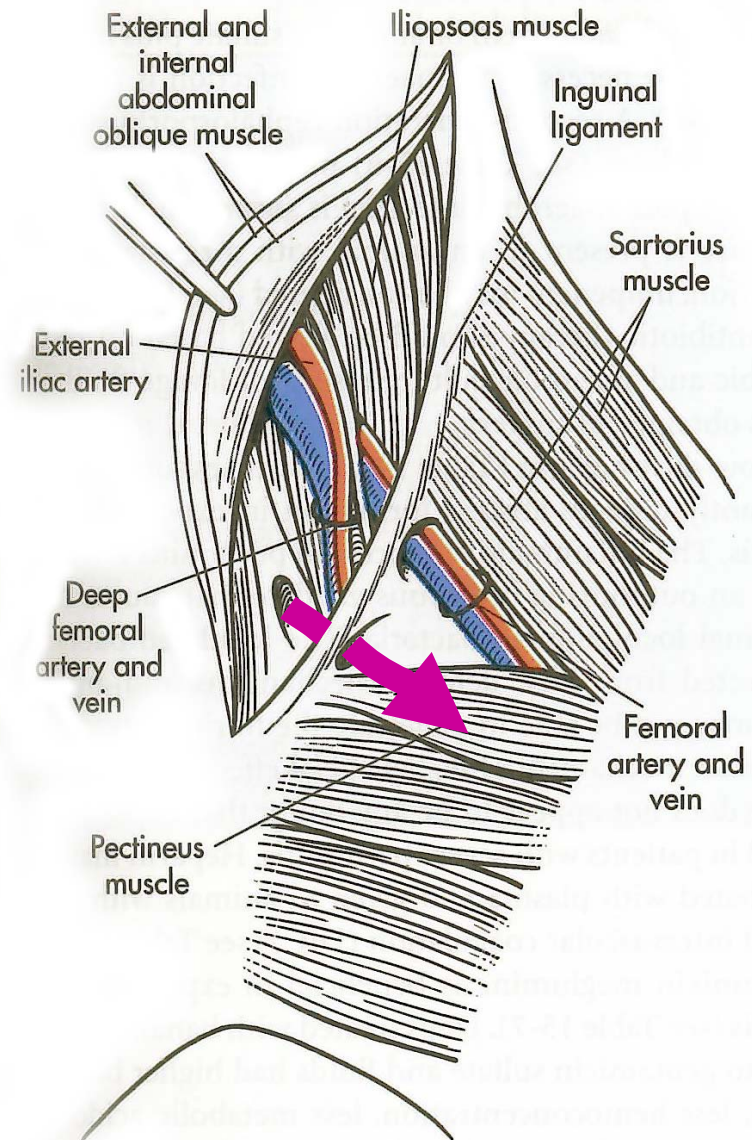
Μηροκήλη

- Συχνότητα: σπάνια
- Επιδημιολογία: σκύλος, γάτα
- Αιτιολογία: τραυματική, εκτομή κτενίτη μυός
- Κηλικό στόμιο: μηριαίος δακτύλιος του μηριαίου τριγώνου
- Κηλικός σάκος: περιτόναιο
- Κηλικό περιεχόμενο: περιτοναϊκό λίπος, έντερο
- Διαφορική διάγνωση: βουβωνοκήλη

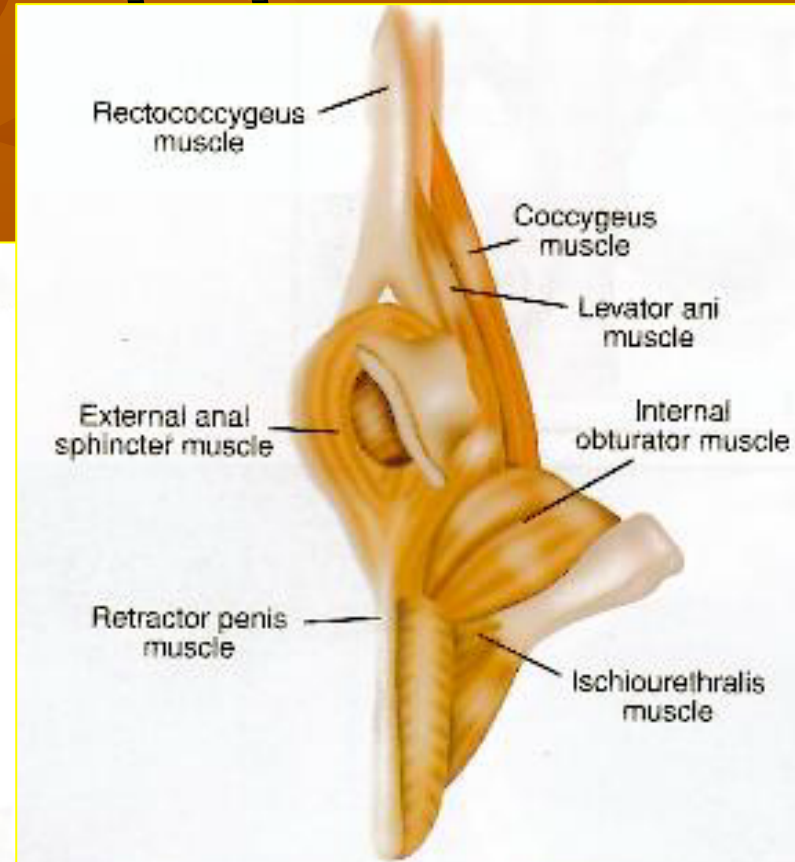
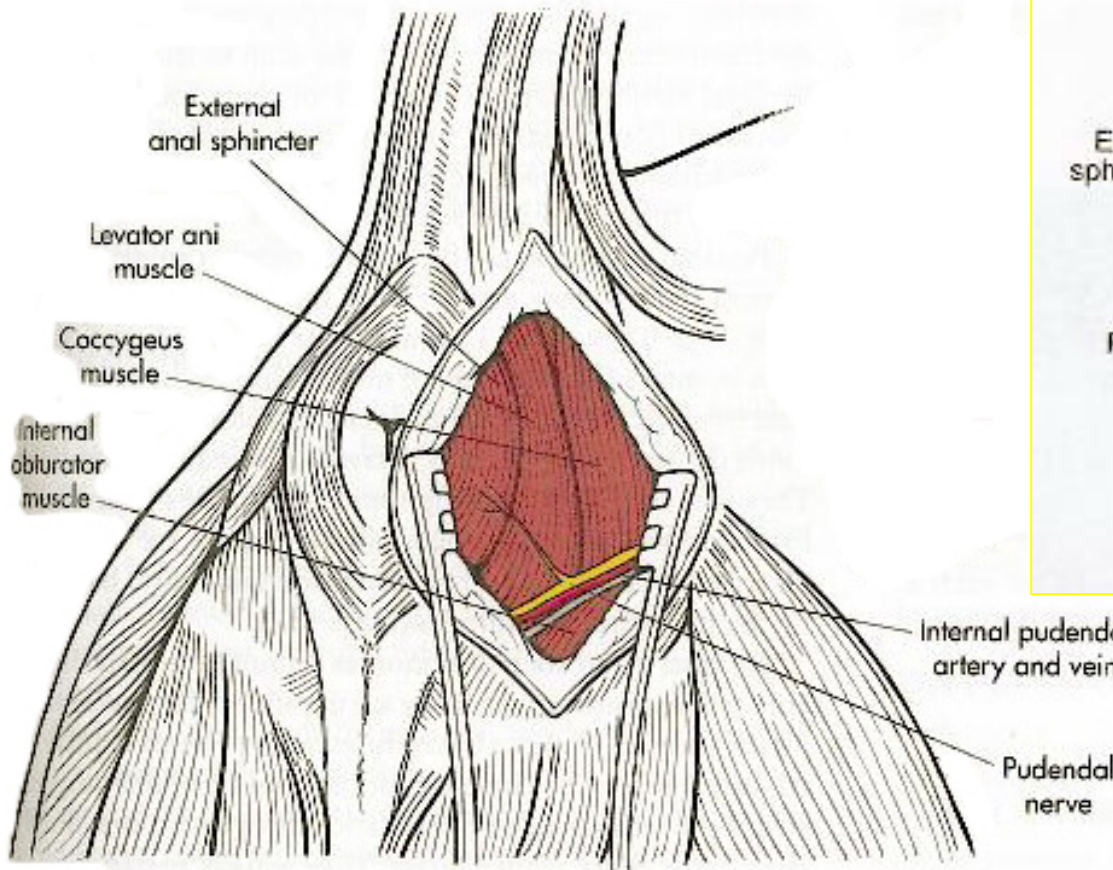
Θεραπεία

- τοποθέτηση ραμμάτων μεταξύ του βουβωνικού συνδέσμου και της περιτονίας του κτενίτη μυός
  - προσοχή στα νευροαγγειακά στοιχεία της περιοχής (μηριαία αρτηρία και φλέβα, μηριαίο νεύρο, σαφηνές νεύρο)

Περινεϊκή κήλη

Περινεϊκή κήλη

- **Συχνότητα:** συχνή στο σκύλο και σπάνια στη γάτα
- **Επιδημιολογία:** συχνότερη στον αρσενικό ακέραιο σκύλο ηλικίας >5 ετών
- **Αιτιολογία:** τραυματισμός (*θηλυκά*), εκφύλιση μυών πυελικού διαφράγματος (*αρσενικά*)
  - προστατομεγαλία
  - μειωμένος αριθμός υποδοχέων ανδρογόνων στους μυς
  - τεινεσμοί
  - ακρωτηριασμός ουράς ή κοντή ουρά
  - περινεϊκή ουρηθροστομία (*γάτος*)
- **Κηλικό στόμιο:** συνήθως μεταξύ έξω σφιγκτήρα του πρωκτού, ανελκτήρα του πρωκτού και έσω θυροειδούς μυός
- **Κηλικός σάκος:** περιτόναιο
- **Κηλικό περιεχόμενο:** πυελικό και περιτοναϊκό λίπος, λεπτό έντερο, προστάτης, παραπροστατικές κύστεις, ουροδόχος κύστη, απευθυσμένο

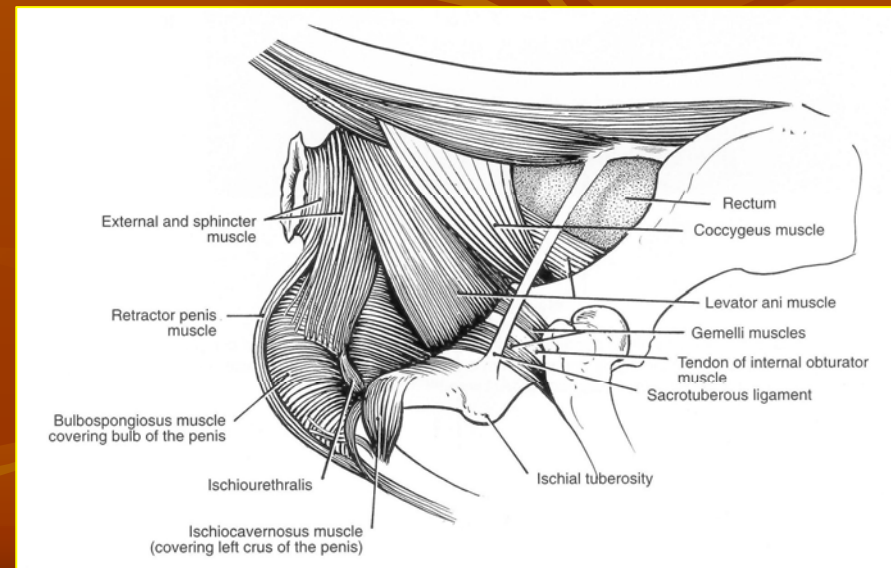
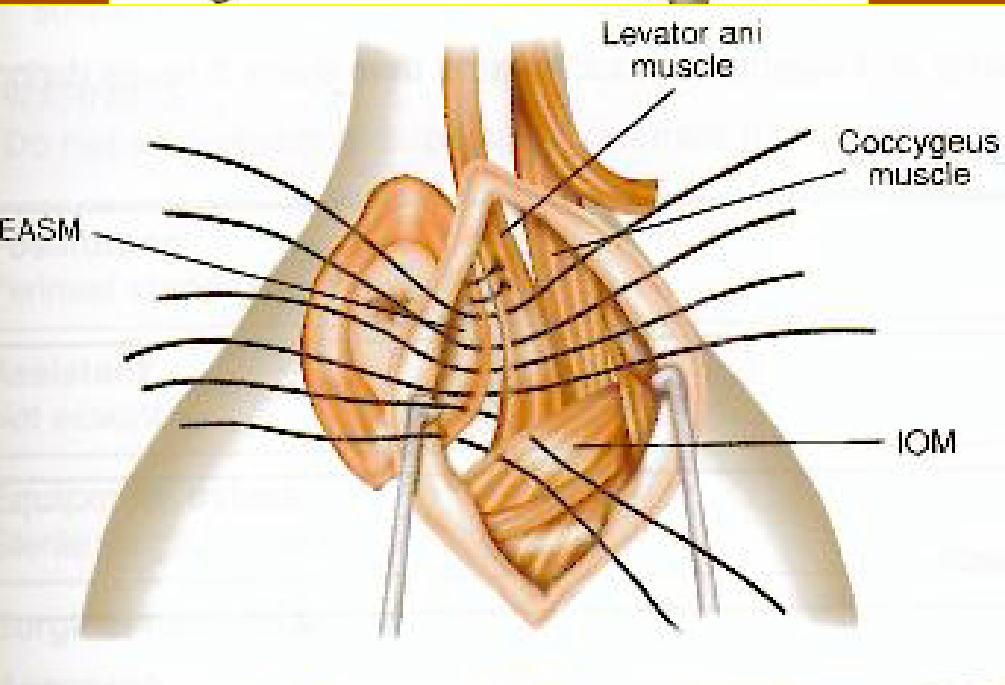
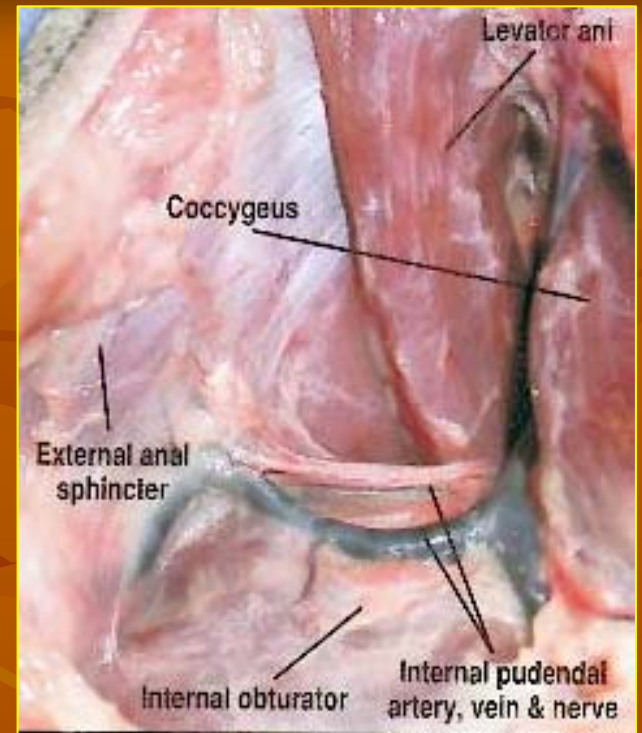
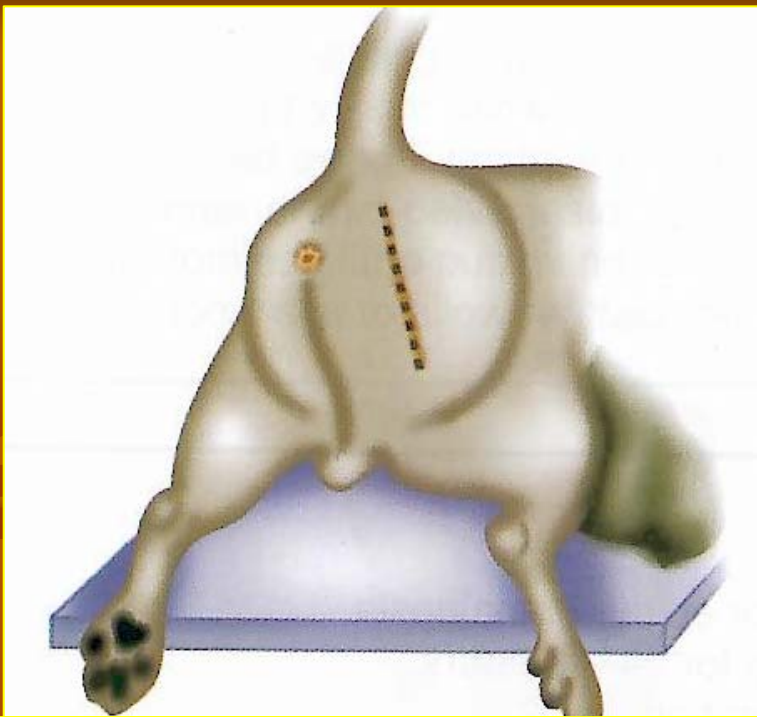
Κλινική εικόνα

- δυσκοιλιότητα, κοπρόσταση
- τεινεσμοί
- ασθενές πυελικό διάφραγμα (*δακτυλική ψηλάφηση*)
- ετερόπλευρη ή αμφοτερόπλευρη διόγκωση στο περίνεο
- **γάτες**: συνήθως αμφοτερόπλευρη κήλη χωρίς διόγκωση
- εκτροπή ή διάταση του απευθυσμένου
- ακράτεια κοπράνων
- αίμα στα κόπρανα
- πρόπτωση απευθυσμένου
- έμετος
- δυσουρία, στραγγουρία

Θεραπεία

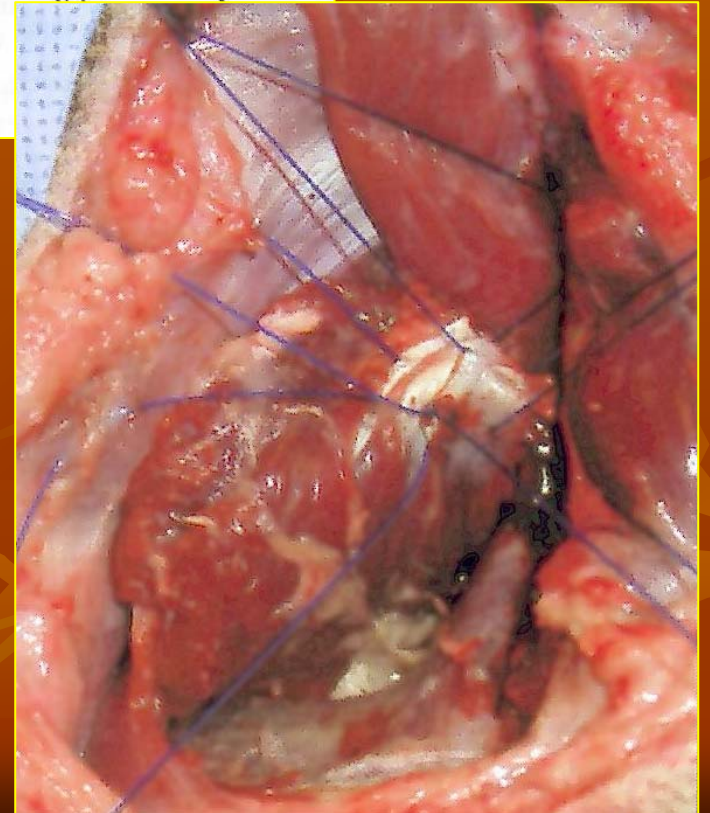
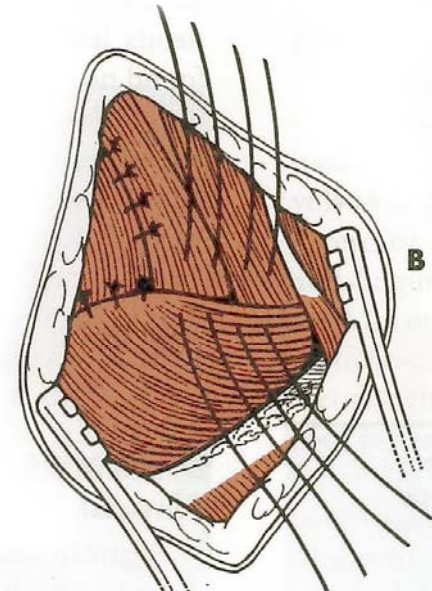
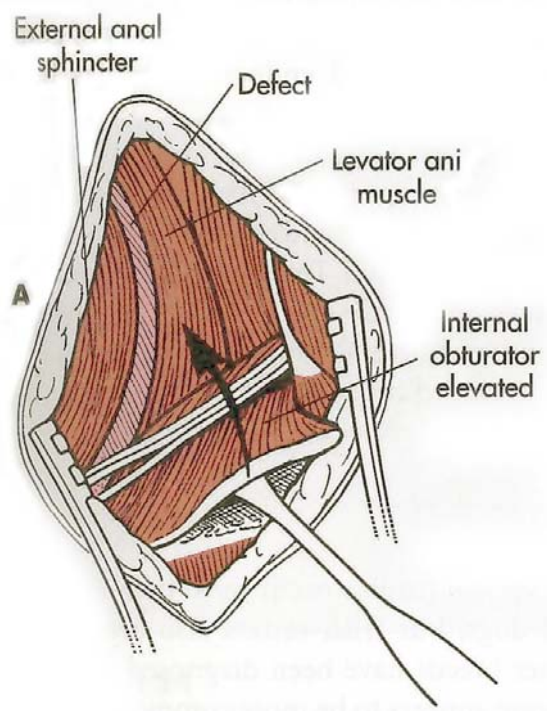
- χειρουργική σύγκλειση κηλικού στομίου
  - κλασική τεχνική (ανατομική συρραφή εμπλεκομένων μυών)
    - χρησιμοποίηση ισchioϊερού συνδέσμου (*σκύλος*)
- ορχεκτομή
- αντιμετώπιση του αιτίου (*αν είναι γνωστό*)

Θεραπεία

- χειρουργική σύγκλειση κηλικού στομίου
  - κλασική τεχνική (ανατομική συρραφή εμπλεκομένων μυών)
    - χρησιμοποίηση ισχιοϊερού συνδέσμου (σκύλος)
  - μετάθεση έσω θυροειδούς μυός
    - χρησιμοποίηση ισχιοϊερού συνδέσμου (σκύλος)
- ορχεκτομή
- αντιμετώπιση του αιτίου (αν είναι γνωστό)

Θεραπεία

- χειρουργική σύγκλειση κηλικού στομίου
  - κλασική τεχνική (ανατομική συρραφή εμπλεκομένων μυών)
    - χρησιμοποίηση ισχιοϊερού συνδέσμου (σκύλος)
  - μετάθεση έσω θυροειδούς μυός
    - χρησιμοποίηση ισχιοϊερού συνδέσμου (σκύλος)
  - μετάθεση ημιτενοντώδους, επιπολής γλουτιαίου, ημιυμενώδους μυός
  - χρήση συνθετικού πλέγματος
- κολοπηξία, κυστεοπηξία, πηξία του σπερματικού πόρου
- ορχεκτομή
- αντιμετώπιση του αιτίου (αν είναι γνωστό)

Επιπλοκές

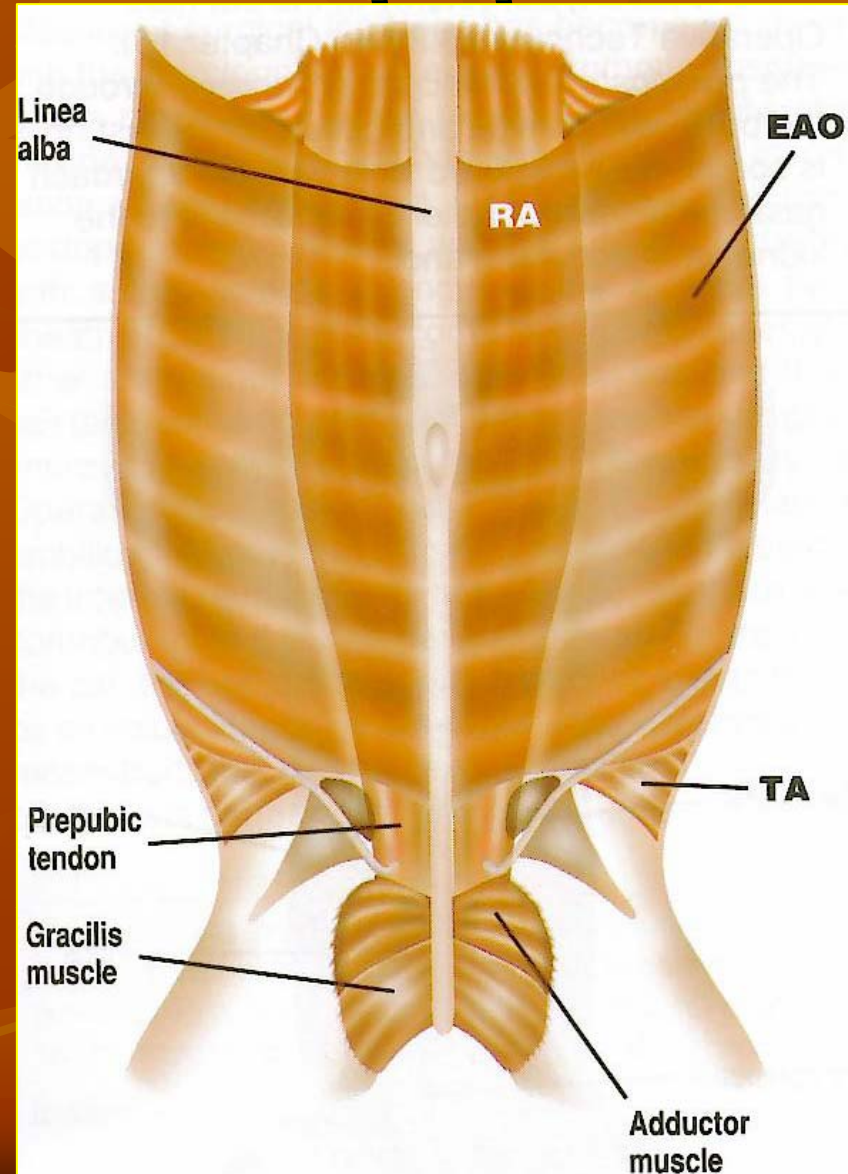
- διάσπαση τραύματος
- λοίμωξη τραύματος
- ακράτεια κοπράνων
  - κάκωση πρωκτικού ή έσω αιδοϊκού νεύρου
- πρόπτωση απευθυσμένου
  - τοπικό αναισθητικό, δακτυλική ανάταξη, προσωρινή κυκλική ραφή στον πρωτό
  - επισκληρίδια αναισθησία
  - κολοπηξία
- παράλυση ισχιακού νεύρου
- ακράτεια ούρου
- περιπρωκτικά συρίγγια
- υποτροπή της κήλης

Τραυματική κοιλιοκήλη

- Συχνότητα: δεν είναι συχνή
- Επιδημιολογία: σκύλος, γάτα
- Αιτιολογία: τραυματική (*θλαστικό τραύμα, δήγμα, ιατρογενής*)
- Κηλικό στόμιο: ρήξη ή απόσπαση μυών κοιλιακού τοιχώματος
- Κηλικός σάκος: συνήθως δεν υπάρχει
- Κηλικό περιεχόμενο: περιτοναϊκά όργανα
- Κλινική εικόνα: συχνά συνυπάρχουν
  - *κάκωση εσωτερικών οργάνων*
  - *κάκωση μαλακών ιστών*
  - *ορθοπαιδικά προβλήματα*
  - *νευρολογικά προβλήματα*
  - *λοίμωξη*

Τραυματική κοιλιοκήλη

- Συχνότερη εντόπιση
  - υποχόνδρια χώρα (*κυρίως γάτες*)
  - προηβική χώρα (*απόσπαση προηβικού τένοντα από την πύελο*)
  - βουβωνική χώρα

Χειρισμός - Διαγνωστική προσέγγιση

- εκτίμηση της γενικής κατάστασης, σταθεροποίηση, αναλγησία
- εκτίμηση της κατάστασης των εσωτερικών οργάνων της περιτοναϊκής κοιλότητας
  - κλινική εξέταση
  - εργαστηριακές εξετάσεις (*ανάλυση ούρου, βιοχημική εξέταση αίματος, αιματοκρίτης, ολικές πρωτεΐνες, αλβουμίνες, ηλεκτρολύτες, ακτινολογικός έλεγχος, υπερηχοτομογραφία*)
  - παρακέντηση κοιλιάς, περιτοναϊκή πλύση
- ορθοπαιδική εξέταση, εκτίμηση σπονδυλικής στήλης, θώρακα και διαφράγματος
- εκτίμηση της κήλης
  - κλινική εξέταση
  - απεικονιστικές τεχνικές

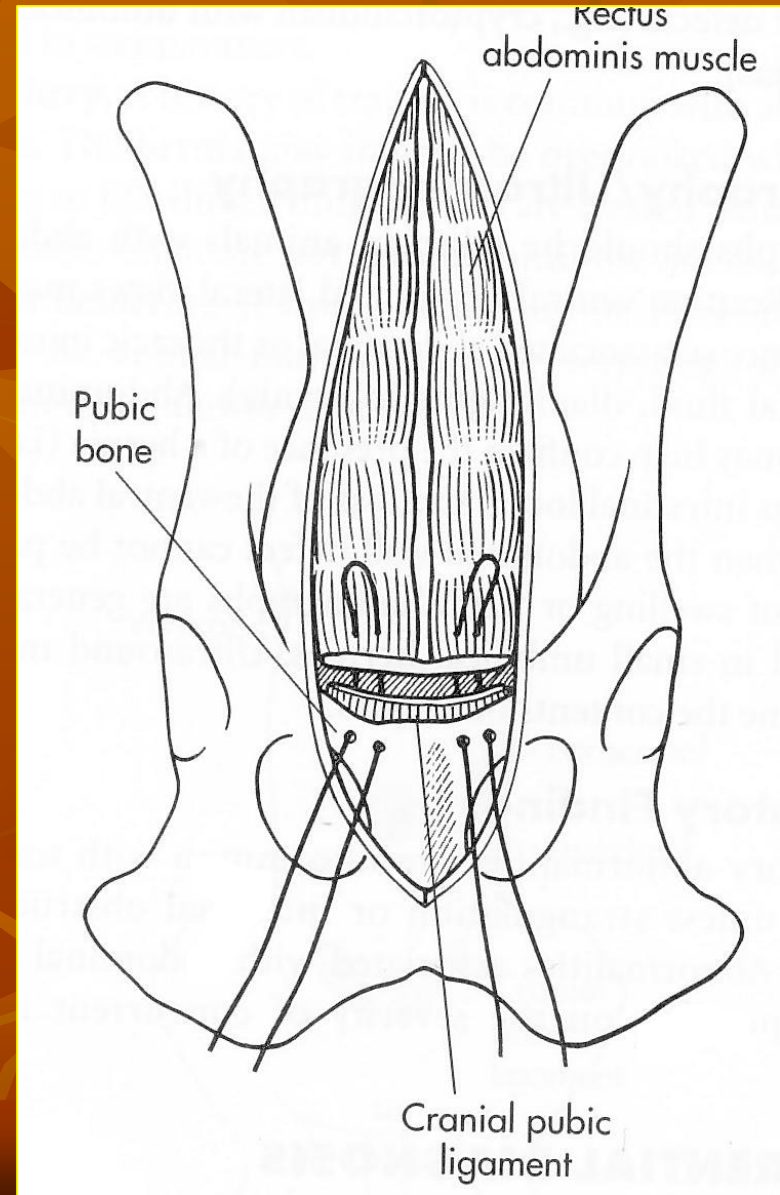
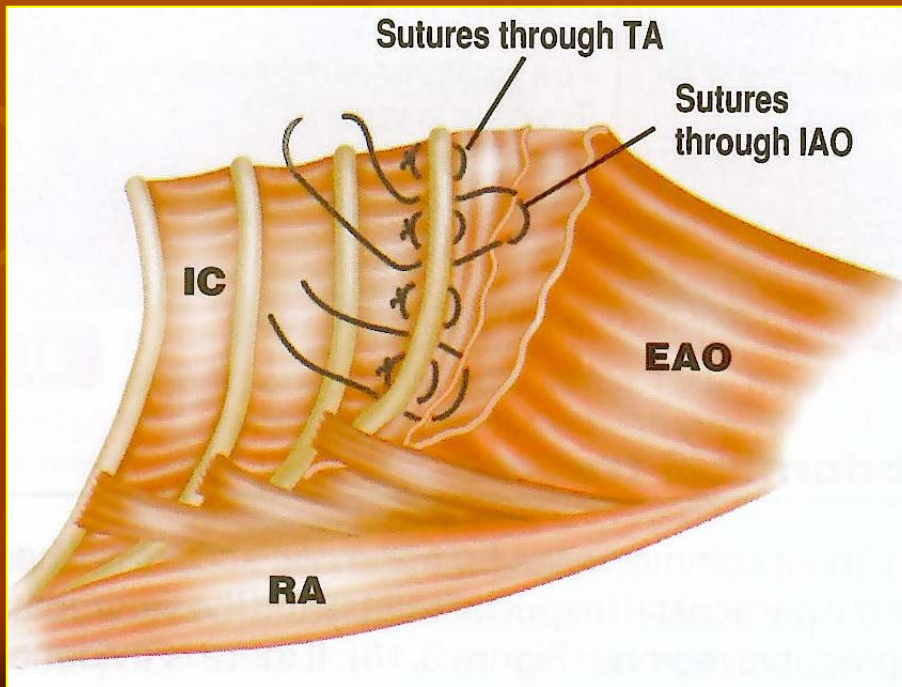
Θεραπεία

- Παρακώλυση λειτουργίας ή περίσφιξη οργάνων: άμεση χειρουργική επέμβαση
- Σταθεροποιημένα ζώα χωρίς παρακώλυση λειτουργίας ή περίσφιξη οργάνων: αναλγησία, επίδεση της κοιλιάς και χειρουργική επέμβαση σε 3-5 ημέρες
- Μη σταθεροποιημένα ζώα χωρίς παρακώλυση λειτουργίας ή περίσφιξη οργάνων: η χειρουργική επέμβαση αναβάλλεται μέχρι να επιτευχθεί επαρκής σταθεροποίηση του ζώου και αιμόσταση

Θεραπεία

- Κήλες στην υποχόνδρια χώρα
  - χρησιμοποιούνται οι πλευρές για τη συρραφή των μυών
- Κήλες προηβικής χώρας
  - διανοίγονται οπές στην πύελο για τη συγκράτηση του τένοντα

Προσοχή στα δαγκώματα